

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/pamiec/miejsca-pamieci/9055,KWILCZ-wies-gminna-w-powiecie-miedzychodzkiem.html>
26.04.2024, 11:42

KWILCZ (wieś gminna w powiecie miedzychodzkiem)

1. Na trapezowatym skwerze przy ul. Kardynała Wyszyńskiego, w sąsiedztwie kościoła, odsłonięto 12 V 1984 r. pomnik ufundowany w 65. rocznicę powstania wielkopolskiego (proj. Marcin Idziak). Ma on formę kamienia o trójkątnym kształcie i ciekawej fakturze powierzchni, z napisem ku czci powstańców na brązowej tablicy i metalowym orłem w koronie u góry. Na niskim cokole widnieje data *6 I 1919* (tego dnia Ludwik Kaczmarek z Poznania agitował ludzi wychodzących z kościoła do udziału w powstaniu, dając początek patriotycznej manifestacji). Pomnik uzupełniono później u dołu metalowymi tabliczkami z nazwiskami 66 uczestników powstania. Na lewo od dużego kamienia leży płasko płyta betonowa z metalowym krzyżem powstańczym i nazwami miejsc potyczek stoczonych w okolicy (Kamionna, Kolno, Zatom,

Gralewo). Z prawej strony 1 IX 1989 r. umieszczono pionowy element kamienny z metalową tablicą poświęconą obrońcom Ojczyzny z lat 1939-45. Wszystkie trzy elementy pomnika spoczywają na podstawach z kostek granitowych. Fragment skweru za pomnikiem zagospodarowano jako ogródek ozdobny.

2. W centralnej części cmentarza przy ul. Lipowej, przy głównej alejce, położony jest zbiorowy grób powstańców: szeregowca Stanisława Matelskiego (w *LS* Matelskiego; 1899-1919), poległego 1 VII pod Kamionną, szeregowca Andrzeja Mlecza (1891-1919), który stracił życie 14 I pod Kwilczem, i kanoniera Stanisława Nowackiego (1899-1919), poległego 6 (według *LS* 16) IX pod Chalinem. Na mogile znajduje się okazały murowany nagrobek z tablicą kamienną, wzniesiony w 1925 r., oraz ażurowa rzeźba metalowego orła zrywającego łańcuchy. Wokół ustawiono ogrodzenie łańcuchowe na betonowych słupkach. Na tym cmentarzu spoczywają też inni uczestnicy powstania wielkopolskiego (ich groby oznaczono biało-czerwonymi tabliczkami).

